

Pileckiego Witolda, rtm.

Dzielnice: Ursynów

Osiedla: Ursynów Północny Ursynów-Centrum

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1995

Opis

Witold Pilecki herbu Leliwa (1901-1948) - rotmistrz kawalerii WP, żołnierz AK, autor pierwszych na świecie raportów o Holokauście. Urodził się w położonym nad Jeziorem Ładoga mieście Ołonec (Republika Karelii,) tam bowiem jego ojciec podjął pracę leśnika po zesłaniu rodziny do Rosji za udział w powstaniu styczniowym. Jako dziewięcioletek znalazł się wraz z rodzicami i rodzeństwem w Wilnie, gdzie uczęszczał do miejscowej Szkoły Handlowej. W 1914 roku wstąpił w szeregi konspiracyjnego harcerstwa z czasem tworząc własną drużynę. Podczas wojny polsko-bolszewickiej brał udział w obronie Grodna, walczył w bitwie warszawskiej a następnie wyzwalał Wilno. W niepodległej już Polsce studiował na Wydziale Rolnym Uniwersytetu Poznańskiego, krótko też był słuchaczem Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Batorego w Wilnie. Do czasu okupacji sowieckiej był gospodarzem majątku Sukurcze niedaleko Lidy, który znalazł się w jego posiadaniu dzięki koligacjom z rodziną Domeyków. Cały czas - chociaż zdemobilizowany - pozostawał w ewidencji 26 Pułku Ułanów Wielkopolskich w Baranowiczach. Ponownie zmobilizowany w VIII 1939 roku brał udział w wojnie obronnej, po kilku tygodniach przechodząc do konspiracji. Przedostał się wówczas do Warszawy, zostając szefem Sztabu Głównego Tajnej Armii Polskiej, włączonej w 1941 roku w struktury Związku Walki Zbrojnej. 19 IX 1940 roku dobrowolnie dał się aresztować w wywieźć do obozu Auschwitz, by zdobyć informacje o panujących tam warunkach. Wraz ze Stanisławem Dubois, Xawerym Dunikowskim oraz Bronisławem Czechem zorganizował tam Związek Organizacji Wojskowej. Zagrożony dekonspiracją uciekł z obozu w IV 1943 roku i po przedostaniu się do stolicy służył w oddziale III Kedywu KG AK. Podczas Powstania Warszawskiego dowodził jednym z oddziałów zgrupowania Chrobry II, broniąc reduty znajdującej się przy pl. Starynkiewicza (tzw. "Reduta Witolda"). Po upadku zrywu - podobnie jak większość dowódców - znalazł się w oflagu VII A w Murnau. Uwolniony wstąpił w szeregi 2 Korpusu Polskiego we Włoszech gen. Władysława Andersa. Powrócił do Polski, gdzie podjął się zbierania informacji wywiadowczych o więźniach obozów NKWD i deportowanych na Syberię, także zaczął badać zbrodnię katyńską. Zlekceważył zalecenia dowódców o zaniechaniu wywiadu w związku z możliwością "wpadki" i natychmiastowego wyjechania na Zachód, pozostał w Warszawie, gdzie 8 V 1947 roku został aresztowany pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Rządu RP na Uchodźstwie. Po rocznym procesie skazany został na karę śmierci, który to wyrok wykonano w więzieniu przy ul. Rakowieckiej.

Spoczywa:

Miejsce do dziś pozostaje nieznane, może to być jednak Kwatera Ł ("Na łączce") Cmentarza

Wojskowego na Powązkach.

Upamiętnienia:

ul. Hozjusza 2 - kościół św. Stanisława Kostki - tablica pamiątkowa (odsłonięcie - rok 1979).

ul. Rakowiecka 37 - wymieniony w zespole 14 tablic znajdujących się na ścianie więzienia Mokotowskiego.

pl. Starynkiewicza 7\9 - gmachu dawnej siedziby dziennika "Rzeczpospolita", gdzie znajdowała się broniona przez niego podczas Powstania Warszawskiego reduta - tablica pamiątkowa (odsłonięcie - 01.08.2003).

al. Wojska Polskiego 40 - frontowa ściana domu, w którym został aresztowany 19 IX 1940 roku - tablica pamiątkowa.

Ciekawostki

Stan obecny:

róg ul. Puławskiej: krzyż przydrożny.

Data nadania nazwy: 1995.10.19. Wcześniej (1975.03.03 - 1995.10.19) nosiła imię Pawła Findera.
